

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-574/22-L

Název	Základní škola, Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace
Sídlo	468 71 Lučany nad Nisou 420
E-mail	skola@zslucany.cz
IČ	72 742 551
Identifikátor	600 078 451
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Martin Würz
Zřizovatel	Město Lučany nad Nisou
Místa inspekční činnosti	Lučany nad Nisou 420 a 630
Termín inspekční činnosti	8.–10. 6. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou podle příslušných školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola, Lučany nad Nisou, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace, (dále „škola“, „instituce“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 180 žáků a školní družiny s nejvyšším povoleným počtem žáků 53 žáků. K datu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo 170 žáků a ve školní družině 53 žáků. Škola eviduje 26 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dva žáky s odlišným mateřským jazykem.

Instituce se dlouhodobě zaměřuje na rozvoj pohybových dovedností žáků a podporu environmentální výchovy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dlouholeté manažerské zkušenosti ředitele školy se odrážejí v promyšlené koncepci rozvoje školy, se kterou se pedagogové ztotožňují. Daří se naplňovat cíle především v zajištění materiálního zabezpečení školy. Rezervy jsou v metodické podpoře učitelů a asistentů pedagoga, což se negativně projevuje např. v oblasti zavádění moderních metod výuky, diferenciaci výuky dle potřeb žáků a v efektivní spolupráci učitelů a asistentů pedagoga. Ke zvýšení kvality vzdělávání a ke sjednocení výchovně vzdělávacího procesu by bylo vhodné systematicky využívat i vzájemné hospitace pedagogů.

Ředitel vytvořil přehlednou organizační strukturu školy, nestanovil však jasné kompetence jednotlivých pracovníků. Řízení školy zajišťuje především ředitel školy s nově jmenovanou zástupkyní s kompetencemi pro vedení školní družiny. Kontrolní činnost dosud neprobíhá systémově a nemá dostatečně nastavená pravidla. Většina pedagogů splňuje odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává. Od poslední inspekční činnosti došlo k výrazné obměně pedagogického sboru.

Škola podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které zohledňuje potřeby školy. Ne vždy se všem učitelům daří získané zkušenosti a informace využít ke zkvalitnění výuky. Vedení školy provádí mentoring začínajícím učitelům v návaznosti na jejich adekvátní začlenění do vzdělávacího procesu.

Školní poradenské pracoviště v letošním školním roce dožalo personální obměnu. Je složené z výchovné poradkyně a školního metodika prevence, kteří spolu s vedením školy zajišťují obsahově i časově náročné činnosti, které se částečně překrývají. Vzájemné předávání informací a koordinace činností není vždy efektivní. Základní dokumenty nejsou pravidelně aktualizovány v souladu s potřebami školy a se změnami právních předpisů. V oblasti prevence rizikového chování škola postupuje podle minimálního preventivního programu, jehož aktuální podoba vychází ze zkušeností z přechozích let a klade důraz na podchycení rizikových jevů v jejich zárodku. Ke snižování výskytu rizikového chování realizuje škola sociometrické šetření zaměřené na zjišťování vztahů mezi žáky ve všech třídách.

K naplňování koncepčních záměrů a zkvalitnění své činnosti škola efektivně využívá cíleně zaměřenou aktivní spolupráci se sociálními partnery. Výsledky partnerství se promítají do promyšlené nabídky volitelných odborných předmětů, do témat přednášek, exkurzí a mimoškolních aktivit.

Velmi dobré prostorové a materiální podmínky má škola pro výuku v kmenových a odborných učebnách i pro činnost školní družiny. Esteticky a podnětně působí prostředí chodeb, kde jsou prezentovány práce žáků. Orientací na sport a pohybové aktivity se škola

snaží vytvářet u žáků pozitivní vztah ke zdravému životnímu stylu. K rozvoji informační gramotnosti žáků jsou informační technologie využívány ojediněle. Sportovní i relaxační aktivity žáků jsou školou aktivně podporovány v rámci tělesné výchovy, ale i nabídkou zájmového vzdělávání ve školní družině a mimoškolních aktivit ve formě kroužků. Škola se snaží vytvářet žákům bezpečné prostředí a k případným bezpečnostním rizikům přijímá opatření k jejich odstranění nebo eliminaci. Celková ekonomická situace školy, podpora zřizovatele a zapojení školy do projektů např. (např. Šablony III) se pozitivně odráží v její vybavenosti a v provozních podmínkách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná výuka jednotlivých vyučovacích hodin měla rozdílnou úroveň, zdařilejší byla na druhém stupni. Rovnost příležitostí ke vzdělávání žáků škola zajišťovala v souladu s jejich individuálním speciálním vzdělávacími potřebami.

Ve výuce na prvním stupni vzdělávání probíhalo většinou v příjemné a přátelské atmosféře. Žáci pracovali v klidném tempu přizpůsobeném jejich možnostem, byli vedeni k respektování určených pravidel. Cíle hospitovaných hodin byly stanoveny základním výčtem probíraného učiva, omezeně reagovaly na potřeby žáků či směřovaly k rozvoji postojů žáků v souvislosti s probíraným učivem.

V části hodin bylo vzdělávání dobře organizačně promyšleno a realizováno s ohledem na efektivní využívání forem a metod výuky, včetně vhodného využití časové jednotky hodiny. Učitelé v nich dokázali lépe motivovat žáky k učení, k vyšší názornosti účelně využívat digitální technologie, pracovat se žáky s různou potřebou podpory, pracovat s chybou jako s prostředkem k dalšímu učení. Podpora vzájemné spolupráce žáků, diskuze k zadanému úkolu a snaha nacházet řešení problému se však v průběhu všech sledovaných hodin vyskytovaly výjimečně. Výběr z úloh odlišné kognitivní náročnosti učitelé nevyužívali.

Vyučující volili především samostatnou práci žáků a frontální formu výuky, jejíž realizace nebyla vždy efektivní. Často docházelo k nevhodné organizaci činností a k časovým prodlevám.

V závislosti na kvalitě pedagogického vedení v některých hodinách žáci lépe prokazovali aktivní znalosti, v jiných byli pasivnější, docházelo k omezené komunikaci. Ve výuce, kde byly využívány názorné pomůcky, se projevovala vyšší aktivita žáků a účelně se střídala práce pod přímým vedením učitele se samostatnou prací žáků. Některé části hodin působily jednotvárně, což snižovalo aktivitu žáků a zájem o učivo. Kladem v některých hodinách bylo propojování učiva s praktickým životem případně s osobními zážitky žáků.

Činnost asistentů pedagoga se až na výjimky omezovala na přímou podporu daného žáka, nikoliv třídy jako celku. V závěru hodin bylo často opomíjeno zhodnocení práce jednotlivců či jejich sebehodnocení důležité pro zlepšování individuálních výsledků. Všichni vyučující často využívali adresného povzbuzení, zpětná vazba o míře zvládnutí učiva však nebyla důsledná.

Sledovaná výuka humanitních předmětů na druhém stupni byla promyšleně strukturovaná, bohatá svým obsahem i činnostmi. Žáci byli vedeni k logickému a kritickému myšlení, k porozumění i interpretaci textu, k práci s informacemi a k souvislému vyjadřování. Vyučující své požadavky na žáky formulovali srozumitelně, využívali často mezipředmětových vztahů a dbali na využitelnost nově probíraného učiva v praxi. Nastavená pravidla práce žáci většinou respektovali, uměli spolupracovat ve dvojicích a skupinách. V průběhu hodin byli vedeni ke kultivovanému projevu, kreativě, schopnosti vystupovat

před kolektivem, formulovat a obhájit své názory. Vyučující podporovali žáky v hledání souvislostí mezi již známými fakty a novými informacemi, v samostatném uvažování i vyvozování zobecnujících výroků, a to diskusí a vytvářením dostatečného prostoru pro argumentaci. Sociální kompetence byly u žáků vhodně rozvíjeny prostřednictvím prezentace a hodnocení svého výkonu. Ve vzdělávací oblasti umění a kultura nedocházelo k rozvoji specifického citění a vnímavosti, chyběl rozvoj tvořivé činnosti provázené metodickými a didaktickými nedostatky.

V části hodin s přírodovědným zaměřením byli žáci cíleně vedeni k vyhledávání informací, logickému myšlení a vyvozování souvislostí, diskutovali a prezentovali své názory. Při obtížích jim učitelé poskytovali pomoc, v hodinách se pracovalo s chybou. Převažovala frontální výuka většinou formou řízeného rozhovoru v kombinaci se samostatnou prací, během níž vyučující respektovali osobní tempo žáků. V hodinách, ve kterých učitelé zařadili skupinovou práci či práci ve dvojicích, žáci pracovali se zájmem, volili vlastní strategii a tempo pro plnění zadaných úkolů, což přispívalo k jejich aktivní účasti na průběhu hodiny. Vyučující poskytovali žákům okamžitou zpětnou vazbu k jejich výkonu v průběhu celé hodiny. Žáci samostatně vyhledávali informace a měli možnost pozorovat, experimentovat, měřit, analyzovat a vyvozovat závěry z reálného světa s využitím mezipředmětových vztahů.

Vysokou úroveň měly sledované vyučovací hodiny tělesné výchovy na obou stupních základní školy. Vyznačovaly se efektivním organizováním práce žáků, potřebnou dynamikou, účelným střídáním činností, motivací, propojením teorie s praxí. Pravidelná účast na sportovních soutěžích je motivačním prvkem prevence rizikového chování.

Vzdělávání ve školní družině probíhalo v souladu s cíli stanovenými ve školním vzdělávacím programu. Pro jejich naplnění vychovatelky účelně využívaly široké spektrum řízených i spontánních aktivit. Potřebná pozornost byla věnována také osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků, např. prostřednictvím nápadité dramatizace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Instituce má pro sledování a analýzu průběžných i celkových výsledků vzdělávání žáků nastavený funkční systém. Vyhodnocování probíhá na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů a pedagogické rady. Pro ověřování jejich dílčích znalostí a dovedností využívá standardní interní hodnotící nástroje (ústní zkoušení, písemné kontrolní práce, ověřování praktických dovedností apod.). Na základě hlubší analýzy škola přijala systematická opatření ke zlepšování výsledků vzdělávání žáků aktivním zapojením do doučování stěžejních předmětů. V přijímacím řízení ke střednímu vzdělání jsou žáci v převážné většině do zvoleného oboru přijati. Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání pravidelně informováni prostřednictvím žakovských knížek a na třídních schůzkách. Souhrnné výsledky vzdělávání jsou každoročně zveřejňovány ve výroční zprávě školy.

Na výsledcích vzdělávání žáků s rizikem školního neúspěchu se pozitivně projevuje poskytování pedagogické intervence nad rámec podpůrných opatření. Účinnost podpůrných opatření je systematicky vyhodnocována. Škola věnuje velkou pozornost budování zdravých vztahů mezi žáky a příznivému klimatu ve všech třídách školy.

K posílení kázně problémových žáků škola využívá ukládání kázeňských opatření, která mají ve většině případů pozitivní výchovný účinek, o čemž svědčí poměrně malý počet žáků se sníženou známkou z chování. Snížený stupeň z chování je obvykle důsledkem záškoláctví. Dostatečně je využíván motivační účinek pochval nebo jiných ocenění, což přispívá ke zvýšení sebedůvěry žáků a motivaci i k učení.

Opatření ke zlepšení stavu neprospívajících žáků nebo žáků s vysokou absencí jsou nastavena a dodržována. Vyhodnocování jejich účinnosti, na základě kterého by byla opatření upravována pro zvýšení jejich efektivity, nejsou zcela funkční.

Školní docházka žáků je v převážné většině případů soustavná, příčiny absence jsou důsledně vyhodnocovány. Škola systematicky usiluje o včasné rozpoznání všech projevů rizikového chování, jeho prevenci a adekvátní řešení. Pro tyto případy má nastaveny propracované postupy a vyškolené pracovníky.

Během inspekční činnosti bylo zjištěno, že výchovná poradkyně průběžně aktualizuje databázi žáků s potřebou podpůrných opatření a že všichni pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni se vzdělávacími potřebami těchto žáků. Není nastaven jednotný postup práce asistentů pedagoga s jednotlivými vyučujícími tak aby jejich zapojení bylo přínosné pro třídu jako celek. Pedagogický styl práce ale byl založen na rozrůzněném přístupu, v němž vzdělávací specifika jednotlivců byla zohledněna.

Škola podporuje rozvoj osobnosti žáků bohatou nabídkou akcí, kroužků a pohybových aktivit nad rámec vyučovací povinnosti. Na veřejnosti se instituce prezentuje tradičními způsoby, především na webových stránkách školy, pravidelně v Lučanském zpravodaji. Pro veřejnost vystupuje například při vítání občánků, oslavách Vánoc a Velikonoc. Škola dlouhodobě udržuje oboustranně výhodnou spolupráci s mateřskou školou – například při přestupu dětí do prvních tříd nebo při sportovních aktivitách.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo v srpnu 2021 ke změně ve funkci zástupkyně ředitele školy.
- Škola trvale zlepšuje materiální podmínky pro vzdělávání zejména v oblasti vybavení výpočetní a projekční technikou a učebními pomůckami.

Silné stránky

- Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem plánuje a realizuje průběžnou renovaci vnějších i vnitřních prostor pro poskytované vzdělávání.
- Na výsledcích vzdělávání žáků s rizikem školního neúspěchu se pozitivně projevuje poskytování pedagogické intervence nad rámec podpůrných opatření.
- Škola věnuje velkou pozornost budování zdravých vztahů mezi žáky a příznivému klimatu ve třídě.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nastavené procesy řízení, kontrolní a autoevaluační mechanismy jsou neefektivní s nízkým dopadem do pedagogických procesů.
- Převažující frontální výuka spolu s dominantní rolí učitele nepodněcuje dostatečně aktivitu žáků ani jejich zájem o výuku.
- Nízká míra systematického plnění stanovených vzdělávacích cílů a účelné zpětné vazby o dosahování pokroku žáků vedoucí k hodnotícím dovednostem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Věnovat větší pozornost sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků při dílčích činnostech i výsledcích výchovy a vzdělávání.

- Systematické zapojení asistentek pedagoga do vzdělávacího procesu celé třídy. Sjednotit práci asistentů pedagoga v celé instituci.
- Zaměřit hospitační činnost na efektivitu a pestrost používaných metod a forem práce. Zavést vzájemné hospitace mezi pedagogy s cílem sdílení nápadů, námětů a získávání inspirace.
- Vzdělávací proces obohatit aktivizujícími metodami. Efektivně využívat dostupné didaktické pomůcky.
- Pro ověřování dílčích znalostí a dovedností žáků využívat externí hodnotící nástroje za účelem zvýšení úspěšnosti žáků ve výsledcích vzdělávání.
- Upřednostňovat rozvoj klíčových kompetencí žáků před mechanickým zprostředkováním učiva.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č.j.: 1369/2011 z 20. 12. 2011, účinná od 20. 12. 2011
2. Rozhodnutí Krajský úřad Libereckého kraje č.j. OŠMTS-043/2018-RZS; Spis. zn. ředitele školy č.j.: RKP/707/2001 Z 20. 6. 2001, účinné od 1. 7. 2001
3. Potvrzení ředitele školy ve funkci č.j.: MUL-1145/2018 z 2. 8. 2018, účinné od 1. 8. 2018
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení - údaje školy k datu inspekční činnosti
5. Hospitační záznamy vedené od školního roku 2020 ke dni inspekce
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
7. Zápisy z pedagogických rad vedených ve školním roce 2021/2022
8. Třídní knihy - (vzorek) vedené ve školním roce 2021/2022
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Pelikánek“ ze dne 19. 6. 2017
10. Školní matrika vedená k termínu inspekce (vzorek)
11. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/22, ze dne 1. 9. 2021
12. Zpráva o činnosti Základní školy v Lučanech nad Nisou za školní rok 2020/2021, ze dne 24. října 2021
13. Strategický plán rozvoje a řízení na období 2021-2024, ze dne 5. 1. 2021
14. Rozvrhy vyučovacích hodin učitelů a tříd, školní rok 2021/2022
15. Složky výchovného poradenství a prevence rizikových jevů, platné k datu inspekce
16. Roční plán na školní rok 2021/2022
17. Souhrnná dokumentace zájmového vzdělávání vedená ve školním roce 2021/2022
18. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, aktuální stav
19. Dokumentace k hodnocení ekonomických podmínek
20. Inspekční zpráva č.j. ČŠIL-8/16-L, ze dne 9. 2. 2016

21. Webové stránky školy na adrese: <https://www.zslucany.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému PORTÁL

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Dlabolová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Dlabolová L., v. r.

Mgr. Jana Polanecká,
školní inspektorka

Polanecká J., v. r.

Ing. Andrea Trejtnarová,
kontrolní pracovnice

Trejtnarová A., v. r.

Liberec 24. 6. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Martin Würz,
ředitel školy

Würz M., v. r.

Lučany 30. 6. 2022